

ДО
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

К О Н Ц Е П Ц И Я

по чл. 194а, ал. 2 от Закона за съдебната власт

от Лора Рангелова Стефанова - Иванова – съдия в Районен съд – Радомир,
кандидат за Административен ръководител – председател
на Районен съд – Перник

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,

На основание чл. 194а, ал. 2 от ЗСВ представям концепция за работата ми като Административен ръководител – председател на Районен съд – Перник, в случай, че бъда назначена на тази длъжност. Изложила съм в обобщен вид вижданията си за ролята на административния ръководител в правораздавателния процес, извършван от Районен съд – Перник и начина на осъществяване на предоставените му от Закона за съдебната власт правомощия, като съм се съобразила с личните си качества и възможности, с кадровата и материално-техническа обезпеченост на съда, с установените до настоящия момент добри практики и с нарастващите изисквания на обществото за предвидима, прозрачна и своевременна правораздавателна дейност, осъществявана от магистрати с неоспорими професионални и нравствени качества.

Съдържанието на изготвената от мен концепция е съобразено с изискванията на чл. 7 от Правила за избор на административни ръководители на органите на съдебната власт по чл. 167, ал. 1, т. 2 - 4 от ЗСВ, приети с решение на Висшия съдебен съвет по протокол № 10/14.03.2013 г., допълнени с решение на ВСС по протокол №11/12.03.2014г.

В структурно отношение съдържа четири части, като в първата съм изложила мотивите си да участвам в обявената процедура за избор на Административен ръководител – председател на Районен съд Перник.

Във втората съм направила опит за анализ и оценка на органа на съдебната власт, очертала съм достиженията и проблемите в досегашната работа, като съм

акцентирала на поставените от мен цели за развитието му в бъдеще и мерките, които ще предприема за постигането им. Затова съм извела целта на преден план, а анализът и оценката на състоянието на органа на съдебна власт съм разгледала като достигнатото до момента положение, от което посредством посочените от мен мерки ще реализирам, заложените в тази концепция цели. Втората част на концепцията се състои от три подчасти. Първата обобщава мерките за подобряване общата административна организация на Пернишки районен съд и ръководството му. В тази част съм посочила най-общо какво ще предприема за да създам нормални условия за спокойно осъществяване на правораздавателната дейност от магистратите. Във втората се съдържат предвидените от мен мерки във връзка с повишаване качеството, предвидимостта и своевременността на правораздавателния процес. В третата – мерките за подобряване достъпа до правосъдие и намаляване на цената му.

Третата част на концепцията съдържа някои мерки от значение за повишаване доверието на обществото в съда.

В четвъртата съм изложила вижданията си за оптимизиране на разходите.

I. ЛИЧНА МОТИВАЦИЯ ЗА ЗАЕМАНЕ НА ДЛЪЖНОСТТА.

Мотивите ми да кандидатствам за конкурсната длъжност се изразяват в следното:

- Целият ми трудов и юридически стаж е преминал в съдебната система. След проведен конкурс по реда на Временни правила за назначаване на младши съдии и младши прокурори, приети с решение на Висшия съдебен съвет/ВСС/ от 02.10.2002 г., с решение на Висшия съдебен съвет от 03.12.2003 г. съм назначена на длъжност „младши съдия“ в Окръжен съд – Пловдив. Встъпила съм в длъжност на 08.12.2003 г. С решение на Висшия съдебен съвет от 05.10.2005 г. съм назначена на длъжност „съдия“ в Районен съд – Карлово. Встъпила съм в длъжност на 01.12.2005 г. След проведен конкурс по реда на Наредба № 2/28.06.2006 г. на Висшия съдебен съвет, с решение на ВСС от 01.11.2007 г. съм преместена от длъжност „съдия“ в Районен съд – Карлово на длъжност „съдия“ в Районен съд – Радомир. Встъпила съм в длъжност на 19.11.2007 г., на която работя и да настоящия момент.

В посочените три органа на съдебна власт са използвани различни модели за управление и организация на работния процес, възникващите еднотипни проблеми са решавани с различни подходи и методи, прилагани са различни практики за подобряване на дейността. Така на базата на чуждия управленски опит и в качеството си на „редови“ съдия съм имала възможността да установя кои от различно прилаганите подходи за упражняване правомощията на административния ръководител водят до повишаване мотивацията за работа на магистрати и служители, подобряват качеството и сročността на правораздавателната дейност и допринасят за доверието на обществото в съдебната власт. Затова считам, че работата ми като съдия в три органа на съдебната власт, в различни съдебни райони, ще бъде от полза в бъдещата ми дейност като Административен ръководител - председател на Районен съд – Перник.

- През целия ми юридически стаж съм разглеждала дела във всички отрасли на правната материя. Като младши съдия съм участвала във въззивни граждански и наказателни съдебни състави, в първоинстанционни административни и разширени наказателни състави. По времето на работата ми като съдия в Районен съд – Карлово съм разглеждала основно наказателни дела, но поради често възникваща необходимост /командировка на съдии от гражданско отделение, ползване на различен по вид отпуск/ съм замествала колеги и съответно съм разглеждала и решавала граждански дела. При встъпването ми като съдия в Районен съд – Радомир не съществуваше разделение на съдебните състави по материя, затова разглеждах граждански и наказателни дела. За

кратък период от време, считано от месец май 2013 г. до 02.06.2014 г. в Районен съд – Радомир бяха формирани гражданско и наказателно отделение и аз разглеждах само граждански дела. От 02.06.2013 г. до настоящия момент отново разглеждам както граждански, така и наказателни дела. Изложеното ми дава увереност, че съм запозната с проблемите, които възникват при администрирането и организацията на правораздавателната дейност, както при разглеждането на граждански, така и – на наказателни дела и че мога да намирам решение за преодоляването им.

- Независимо, че до настоящия момент съм работила в различни съдебни райони, състоянието, достиженията и проблемите на Пернишки районен съд не са ми чужди. Родена съм в гр. Перник, израснала съм там и съм се установила да живея със семейството си в града. Запозната съм с общественно-икономическите условия в община Перник, които несъмнено дават отражение върху правораздаването в съдебния район.

Познавам почти всички магистрати, съдии по вписвания и държавни съдебни изпълнители, работещи в Районен съд – Перник, както и някои от служителите. Както сега, така и по времето през което съм работила извън съдебния район на Окръжен съд – Перник с част от тях, сме водили професионални разговори, обменяли сме практики и сме обсъждали проблемите, възникващи в дейността ни. В процеса на общуване сме опознали едни други като личности и като професионалисти, което ще бъде от полза в бъдещата ни съвместна работа.

Наясно съм с материално-техническата база и бюджета на Районен съд – Перник, с кадровата обезпеченост, с достиженията и проблемите в дейността му. Информацията за това съм придобила от публикуваните документи на официалните електронни страници на Висшия съдебен съвет/www.vss.justice.bg/¹, на Инспектората към ВСС /www.inspectorat.bg/², на Районен съд – Перник/pernikrs.court-bg.org/³ и от ежедневните колегиални разговори със съдии, работещи там.

Така, яснотата относно обстановката и обстоятелствата при които ще работя и готовността ми да вземам решения за подобряването и усъвършенстването им, чрез надграждане на досега постигнатото, ме мотивират да участвам в настоящия конкурс за избор на Административен ръководител – председател на Районен съд – Перник.

II. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА. ДОСТИЖЕНИЯ И ПРОБЛЕМИ. ЦЕЛИ И МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ.

II.1. Подобряване общата организация и ръководство на съда. Подобряване на условията за работа.

II.1.1 Управление на кадри.

Районен съд – Перник разполага с 16 щатни бройки за съдии, в които са включени 1 щ. бр. за заместник административен ръководител и 1 щ. бр. за административен ръководител, с 4 щ. бр. за съдебни изпълнители и с 2 щ. бр. за съдии по вписванията. Считано от 22.04.2014 г. две от щатните бройки за съдии са свободни. С решение на ВСС, взето на заседание от 29.05.2014 г. на едната от тях е назначен младши съдия от Окръжен съд Перник, считано от 17.06.2014 г. След тази дата свободната щатна бройка за съдия ще бъде една. Магистратите са разделени в две

¹ Анализ на натовареността на органите на съдебната власт за 2013 г. /съдилища/, приет с протокол № 18/27.04.2014 г., Доклад от комисията по Анализ и отчитане степента на натовареност на съдебната власт към ВСС, приет с решение от 03.06.2014 г.

² Извадка от обобщени актове от планови проверки на съдилищата в Апелативен район – София, СГС и СРС през 2010 г.

³ Отчетни доклади за 2012 г. и 2013 г.

отделения – гражданско и наказателно. Разглеждането на гражданските дела се осъществява от 10 съдебни състава, а на наказателни дела – от шест съдебни състава. Към настоящия момент един от гражданските съдебни състави е без титуляр.

Щатната численост на магистратите, съдиите по вписвания и съдебните изпълнители е достатъчна за осъществяване дейността на Районен съд – Перник. Необходимо е запазването на съотношението 10 граждански към 6 наказателни съдебни състава, тъй като постъплението на граждански дела е значително по-голямо от постъплението на наказателни дела.

Не се налага увеличаване числеността на щатните бройки за съдии, независимо, че Анализът за натовареността на съдилищата, приет от Висшия съдебен съвет определя Пернишки районен съд като „свръх” натоварен, по следните съображения: 52 % от всички дела са частни граждански дела по чл. 410 и 417 от ГПК⁴, които от една страна не представляват фактическа и правна сложност, а от друга в съда е създадена организация за техническо подпомагане на съдиите от служителите в служба „Секретари” за постигане на оптимални резултати при администрирането им. За натовареността допринасят и образуваните частни наказателни дела по внесени искания от Районна прокуратура – Перник за одобряване по реда на чл. 161 от НПК на процесуално-следствени действия оглед на местопроизшествие при което са събрани сравнителни образци за изследване и/или веществени доказателства, изготвени са веществени доказателствени средства. Ръководството на съда следва да отчете отсъствието на каквато и да било фактическа и правна сложност на тези частни наказателни дела, а също така и да положи усилия за уеднаквяване на практиката на съда с тази на ВКС.

Данните за натовареността на РС – Перник в тази концепция и в посочения анализ, са с оглед щатната численост и постъпленията за 2013 г., когато щатните бройки за съдии са били петнадесет. С решение на ВСС, взето с протокол № 51/18.12.2013 г. по реда на чл. 194 от ЗСВ заедно с щатната бройка е преместен един съдия от Районен съд – Брезник в Районен съд – Перник.

Предвид горното, моето виждане за управлението на кадрите в РС – Перник е в следните насоки:

- адекватно използване потенциала на „младшите съдии”. Към настоящия момент в Окръжен съд – Перник има 3 щатни бройки за „младши съдии”. След встъпването в длъжност съдия в Районен съд - Перник на досегашния „младши съдия” всички щатни бройки за „младши съдии” ще бъдат незаети. За две от тях с решение на ВСС по протокол № 5/30.01.2014 г., ДВ – 11/07.02.2014 г. е обявен конкурс, процедурата по провеждането и приключването на който тече в момента. На класираните от същия, кандидати ще предстои обучение в Националния институт на правосъдието, поради което щатните бройки за младши съдии ще останат незаети най-рано до месец март 2015 г. Следователно срокът по чл. 240, ал. 1, респ. ал. 2 от ЗСВ ще изтече през 2017 г., което е в рамките на мандата на административния ръководител на РС – Перник, който Вие ще изберете. Затова искам да посоча, че високо ценя потенциала, който носят съдиите, преминавали през длъжността „младши съдия”. Те преди да бъдат назначени като съдии в районен съд, преминават през задължително обучение в НИП и през практическо обучение при работата им като „младши съдии” в окръжния съд. Считаю, че тези добре обучени и подготвени кадри, трябва да правораздават, там където са най-полезни, а това поради по-високата си натовареност с оглед другите районни съдилища в съдебния район на Окръжен съд - Перник, това е Районен съд – Перник. Затова и като административен ръководител на този съд, при

⁴ Отчетен доклад за дейността на Пернишки районен съд за 2013 г.

наличие на свободни щатни бройки за съдии в него, ще проявявам активност и настойчивост за попълването им с работещите в Окръжен съд – Перник „младши съдии”, след изтичане на съответните срокове;

- мотивиране на магистратите за качествено и срочно изпълнение на служебните задължения и етично поведение – Мотивирането на съдиите е възможно посредством своевременната оценка на работата и поведението им. Затова, ако бъде избрана за председател на Районен съд – Перник, в изпълнение на правомощията си по чл. 203, ал. 1 от ЗСВ ще отправям своевременни искания за извършване на атестации на магистратите. Ще положа усилия повишаването в ранг да се превърне в закономерно следствие от образцово изпълнение на служебните задължения, висока квалификация и етично поведение, като при наличие на тези обстоятелства и работа на съответната длъжност в предвидения от ЗСВ срок, своевременно ще отправям предложения до ВСС в този смисъл. При наличие на изключително изпълнение на служебните задължения и поведение, допринасящо за доверието и авторитета на съдебната власт от магистрат и при съобразяване с Правилата за определяне на условията, реда и критериите за поощряване на съдии, прокурори и следователи, ще информирам Председателя на Окръжен съд – Перник, с оглед правомощието му по чл. 304, ал. 1 от ЗСВ. При констатиране на нарушение в работата на магистрат ще изследвам причините довели до това и ще полагам усилия за отстраняването им. Преди да пристъпя към упражняване правомощията по чл. 311 и 312 от ЗСВ ще анализирам дали нарушението е инцидентна проява в работата на конкретния съдия, свързано ли е то с обективни обстоятелства, следващи от организацията на работния процес или с внезапни/ временни фактори, извън служебната дейност или се касае за системност на нарушенията и negliжиране на служебните задължения.

- осигуряване на съдебна администрация, отговаряща на действителните нужди - В РС – Перник има общо 38 щ. бр. за служители. Те са разпределени както следва: Специализирана администрация, организирана в отделни служби – „Регистратура”, „Наказателно деловодство”, „Гражданско деловодство”, „Деловодство към СИС”, Бюро „Съдимост”, „Архив” и „Съдебни секретари”, с общо 32 служители, от които 1 началник административна служба „Деловодство към СИС”, 2 деловодители-регистратура, 15 съдебни деловодители, от които 4 в СИС, като един от тях регистрира постъпващите там документи и постъпленията в бюро Съдимост, 2 архивари и 12 съдебни секретари. Обща администрация, която включва: съдебен администратор, главен счетоводител, административен секретар, системен администратор. И техническите длъжности – чистач и шофьор. Към настоящия момент всички длъжности в съдебната администрация са заети. Коефициентното съотношение съдии, включително съдии-изпълнители и съдии по вписванията – служители е 1:1.72.

Щатната численост на съдебната администрация е достатъчна за подпомагане дейността на съдиите. Особено улеснение в осъществяване организационната връзка административен ръководител и съдии от една страна и съдебна администрация от друга има наличието на и заетостта на щатните длъжности административен секретар и съдебен администратор. Това е и благоприятна предпоставка за създаването на много добра организация в работата на съдебната администрация.

Убеждението ми е, че най-висока ефективност на работата се постига при наличие на екипен принцип, а именно съдия, обезпечен със секретар, а при възможност и с деловодител. Към настоящия момент дейността на 16 съдебни състава подпомагат 11 съдебни деловодителя и 12 съдебни секретари. Съдебните секретари не обезпечават конкретен съдебен състав, а по предварително определен график всеки месец подпомагат дейността на различен магистрат. При наличната щатна численост на администрацията на Районен съд – Перник, макар и не в кратки срокове считам, че е

постижимо поэтапното обезпечаване на всеки съдебен състав със съдебен секретар. Увеличаване щатната им численост следва да се постигне посредством трансформация на други длъжности, включени в администрацията. Така например следва да се извърши анализ на постъпленията и натовареността на служба „Деловодство към СИС“ и при възможност част от щатните бройки за деловодители, разпределени в нея да бъдат трансформирани в „съдебен секретар“.

Както на всякъде, така и в Пернишкия съдебен район съществува проблемът с все по-трудното намиране на квалифицирани кадри, които да бъдат назначени в администрацията на съдилищата, тъй като в системата на образованието не съществуват програми за обучение на такива. Затова е необходимо Административният ръководител на Районен съд - Перник да мотивира служителите да се включват в обучителните програми на Националния институт на правосъдието и други подходящи квалификационни курсове, като за това съдебният администратор следва да изготвя предварителен график. След съвместно решение с ръководствата на останалите съдилища в съдебния район е възможно провеждането на обучения на местно ниво, каквато практика има и към настоящия момент.

- отстояване независимостта на съдиите – Вътрешното усещане на всеки съдия за независимост е решаващо за правораздавателната му дейност. Затова в общуването с държавни органи и други институции, налагащо се във връзка с организационно-ръководните правомощия на административния ръководител, ще отстоявам независимостта на съдиите, работещи в Районен съд – Перник. Независимостта на магистрата не е резултат единствено от неговите качества, възможности и представи за това. Изброеното има голямо значение за отстояването и, но доколкото административният ръководител осъществява организационното ръководство и представителство на съда, което и предопределя необходимостта от комуникация с други държавни органи, институции и граждани, той е този, който с поведението си и начина на осъществяване на общуването трябва да отстоява независимостта на Съдебната власт като цяло и на всеки съдия от ръководения от него орган на съдебна власт.

II.1.2. Сграден фонд, материално-техническа обезпеченост.

Пернишки районен съд се помещава в Съдебната палата на гр. Перник, където се намират още Окръжен съд – Перник, Административен съд – Перник, Окръжна прокуратура - Перник, Районна прокуратура - Перник и ОЗ „Охрана“ – Перник. В сградата на Съдебната палата е осигурен достъп за лица в неравностойно положение до всички помещения. Съществуват достатъчно парко-места за работещите в Съдебната палата и за посетители.

Пернишки районен съд ползва помещения на партерния, първия, третия и четвъртия етаж на сградата. Към настоящия момент не е категорично решен въпросът кои помещения ще ползва Районен съд – Перник занапред.

Съдийските кабинети са разположени на първия етаж от сградата. За всеки съдия е осигурено работно място, като по-голяма част от тях са в самостоятелни кабинети, а за двама е осигурен просторен кабинет с две работни места. Наличните в тях мебели и техника осигуряват условия за нормално изпълнение на служебните задължения.

Помещенията, които се ползват от съдиите по вписвания, държавните съдебни изпълнители и служителите са разположени на различни етажи от сградата.

От 03.10.2012 г. в Съдебната палата в гр. Перник са възстановени строително-ремонтните работи за надстрояване на сградата и обособяването на помещения за Административен съд – Перник и за укрепването и след земетресението от 22.05.2012 г.

Първоначалният срок за изпълнение на възложения от Министерство на правосъдието проект е бил 18 месеца. Същият е изтекъл на 03.04.2014 г., но и до настоящия момент строителната дейност не е преустановена. Крайният срок е продължен.

Извършваните дейности безусловно са необходими за подобряване материалните условия за труд, но те предвиждат единствено надстрояване на сградата за нуждите на Административен съд – Перник и укрепване на същата. Не решават проблема с неефективната дограма, старата парна и електрическа инсталация, неприветливия вид на помещенията, в които работят съдебните служители.

Както вече посочих в сградата на Съдебната палата – гр. Перник се помещават общо пет органа на съдебна власт, затова преди да изложа становището си относно мерките, които според мен трябва да се предприемат за подобряване материалните условия на труд в нея, ще заявя, че съм наясно, че осъществяването им не е по силите и възможностите само на ръководството на Районен съд – гр. Перник. В тази връзка изразявам готовност за активно сътрудничество, подпомагане и конструктивен диалог с административните ръководители на Окръжен съд - Перник и Административен съд - Перник, Районна и Окръжна прокуратура – Перник.

- приключване на строително-ремонтните работи – Процесът за надстрояване и укрепване на Съдебната палата с известно прекъсване датира от 2009 г. и продължава към настоящия момент. Наред с неудобствата за магистрати и служители, свързани с непрекъсната смяна на помещенията, в които следва да осъществяват служебните си задължения, такава е налице и за гражданите, които са в невъзможност да се ориентират в честата смяна местонахождението на различните служби /включително и съдебни зали/. Продължителното състояние на ремонт, свързано с високи нива на запрашеност на въздуха е довело и до влошаване здравословното състояние на част от магистратите и служителите. Затова считам, че всички административни ръководители на органи на съдебната власт, помещаващи се в Съдебната палата – гр. Перник, независимо дали имат предоставени правомощия по реда на чл. 388, ал. 1 от ЗСВ или не, е необходимо да проявят активност и отправят исканията си за качествено и срочно приключване на строително-ремонтните работи към възложителя - Министерство на правосъдието. Необходимо е провеждане на работна среща между административните ръководители и представители на Министерство на правосъдието, в която да се обсъдят причините за забавянето и да се вземат необходимите мерки за спазване на последно уговорения срок.

- разпределяне ползването на помещенията в Съдебната палата от различните органи на съдебната власт - Съгласно чл. 388, ал. 1 от ЗСВ това е от компетентността на Министъра на правосъдието. След приключване на ремонтните дейности е необходимо по категоричен начин този въпрос да бъде решен. Ръководствата на всички органи на съдебната власт, помещаващи се в Съдебната палата следва да обсъдят и намерят най-подходящия вариант за разпределяне на помещенията, както и да уведомят за становището си Министерство на правосъдието. При това обсъждане следва да се прецени възможността за обособяване на адвокатска стая. Считам, че при наличие на воля на административните ръководители на трите съдилища и добра комуникация между тях е напълно възможно определянето на едно общо помещение, което да се ползва за адвокатска стая.

- извършване на основен ремонт на сградата - Ръководствата на петте органа на съдебна власт, помещаващи се в Съдебната палата следва да положат съвместни усилия за осигуряване на средства за извършване на основен ремонт. Съгласно чл. 388, ал. 2 от ЗСВ исканията за отпускане на такива следва да се отправят към Министерство на правосъдието. Необходима е подмяна на парната и електрическата инсталация на цялата сграда. В помещенията, които използва Районен съд – Перник е необходима

подмяна на съществуващата дограма. Извършването на посочените ремонтни дейности ще доведе до спестяване на средства за издръжка. Към настоящия момент централното парно отопление е неефективно, от една страна поради запушване на парната инсталация, водещо до невъзможност за отдаване на цялата консумирана и съответно подлежаща на заплащане топлоенергия, а от друга - поради остарялата дограма. Невъзможността за постигане на нормална за работа температура в помещенията през зимния сезон, води до използване на електроуреди, което натоварва електрическата инсталация, която също е стара и непригодна за това.

II.1.3 Подобряване организацията на дейността на органа на съдебна власт. Информационно обезпечаване.

Последната планова проверка, извършена от Инспектората към ВСС в Районен съд Перник е от 2010 г. Констатирани са слабости и пропуски в организацията и дейността на служба „Деловодство” и не достатъчен контрол от страна на съдебния администратор по отношение на служителите. В резултат на дадените препоръки ръководството на Районен съд – Перник е предприело незабавни действия и към настоящия момент е създадена добра обща организация на дейността.

В районен съд – Перник действат Вътрешни правила за случайно разпределение на дела, Вътрешни правила за организацията на публикуване на съдебни актове, Вътрешни правила за достъп до обществена информация, Вътрешни правила за избор на съдебни заседатели, Вътрешни правила за подбор и назначаване на съдебни служители, Правила за организация на дейността на комисията по професионална етика, Вътрешни правила за реда и начина на приемане, обработване и експедиране на книжа в служба „Регистратура”. С изрична заповед е уредена натовареността на административния и заместник административния ръководител на РС – Перник. Посочените правила обезпечават висока степен на организация и създават гаранция за спазване на чл. 9 от ЗСВ.

В РС – Перник се използват мрежовия програмен продукт “Апис 6”. В деловодството се работи с деловодната програма САС “Съдебно деловодство”, а в счетоводството се използва “Поликонт”. В Бюро “Съдимост” ефективно работи програмният продукт АИС “Бюра съдимост. През 2013 година е въведена деловодна програма за изпълнителни дела “JES” в съдебно-изпълнителната служба на съда.

За усъвършенстване на създадената добра организация в РС – Перник ще работят в следните насоки:

- утвърждаване принципа за „случайно разпределение” на делата. Разпределението на делата в РС – Перник се извършва с програмния продукт „Law choice” от административния ръководител, а в негово отсъствие от заместник административния ръководител. Във вътрешните правила е уредена възможност след изрична заповед на административния ръководител техническата дейност по определяне на съдия докладчик да бъде извършвана от служител при разпределяне постъпленията по чл. 410 и чл. 417 от ГПК, по Закона за кредитните институции и тези, които се докладват на дежурен съдия. В тях се съдържа подробна регламентация на особени случаи при разпределението на дела – използването на функциите „отказ”, „определен”, „не участват” и „по дежурство”. Отсъства уреждане на хипотезите при които се налага поемане от друг съдия - докладчик на цяло съдебно заседание, насрочените дела, за което при постъпването са разпределени на „случайния принцип”. Това са случаите при които съдия – докладчик отсъства, поради ползване на отпуск поради обща неработоспособност за дните, в които има насрочени съдебни заседания, както и през съдебната ваканция, когато се касае за дела по чл. 329, ал. 3, т. 2/издръжка, родителски права, незаконно уволнение/, т. 5/по Закона за защита от домашно насилие/

и т. 6 /за които закон предвижда разглеждането в срок по кратък от един месец – напр. 155 и сл. от Закона за здравето/от ЗСВ, насрочени от съдията-докладчик, на когото са разпределени, като към датата на съдебното заседание, същият е в планиран платен годишен отпуск. Считам, че разпределянето на делата при тези две хипотези следва да бъде уредено изрично с вътрешни правила. Като според мен при тях принципът на чл. 9 от ЗСВ не би бил нарушен, ако с нарочно издадена заповед на административния ръководител цялото съдебно заседание, насрочено от отсъстващ, поради ползване на отпуск по болест съдия се възложи на друг съдия/при първата хипотеза/ и с предварителна заповед на административния ръководител, издадена преди началото на съдебната ваканция се определят няколко дати за съдебни заседания/ общо две или три/, в които съдиите-докладчици да насрочват новообразувани дела по чл. 329, ал. 3, т. 2, т. 5 и т. 6 от ЗСВ, като с оглед предварително съставения график за ползване на платен годишен отпуск се определят и съдиите, които към този момент нямат планиран отпуск, които ще разглеждат делата, насрочени във всяко от заседанията. Така регламентирани посочените хипотези от една страна няма да предизвикват съмнения за нарушение на чл. 9 от ЗСВ, а от друга ще предоставят възможност на административния ръководител с оглед конкретната ситуация да избере най-оптималния вариант за нормалното протичане на съдебните заседания. Необходимо е посредством изготвянето на вътрешни правила да се създаде гаранция за своевременно установяване подаването на няколко еднакви иски молби, с едни и същи страни, като се предвиди при постъпване на исковата молба определен служител да извършва справка в деловодната система за други дела между същите страни на същото основание.

- преодоляване на неравномерната натовареност – през изминалата 2013 г. в Районен съд Перник са постъпили 1976 броя наказателни дела и 7759 броя граждански дела. Средно месечните постъпления на наказателен съдия са 33 броя, а на граждански съдия – 72 броя.

За преодоляване на неравномерната натовареност и въз основа на заповед на административния ръководител производствата по чл. 410 от ГПК, със заявителите „В и К – Перник” ООД и „Топлофикация - Перник” АД се разпределят и на съдебните състави, разглеждащи наказателни дела. Предвид факта, че 52% от всички дела са такива по чл. 410 и чл. 417 от ГПК, при запазване или увеличаване на постъпленията от този вид е възможно със заповед на административния ръководител наказателните състави да бъдат включени в разпределението им, независимо от това кой е заявителят.

Във вътрешните правила е предвидено, че при постъпване на поредица от заявления по чл. 410 от ГПК от един заявител, след определяне на съдия-докладчик по първо постъпилото дело на „случайния принцип”, всички следващи дела се разпределят на същия съдия – докладчик. Този подход считам за неудачен, предвид типичния случай на едновременно постъпване на 20-30 броя еднотипни дела, които разпределени по гореописания начин създават ефект на „лавина” за конкретния съдия-докладчик. Не считам за подходяща и съществуващата в настоящия момент практика дежурният съдия да решава текущия доклад на всички отсъстващи съдии в конкретния ден. Това води до изключителното му натоварване и неефективната му работа. Необходимо е при отсъствие на съдия, независимо от причината за това, административният ръководител с изрична заповед да определя друг съдия, който да решава текущия доклад.

- създаване на електронни досиета на делата. Деловодната програма САС “Съдебно деловодство”, която функционира в РС – Перник разполага с възможност за създаване на електронни папки на делата. Всеки от първоначално постъпилите по делото документи и представените такива в съдебно заседание следва да бъдат сканирани и поставяни в електронното досие. Същото важи и за всички постановени

съдебни актове и протоколи от съдебно заседание, които се прикрепват без да се налага сканиране. За целта е необходимо освен служителите, и съдиите да имат достъп посредством персоналните си компютри до деловодната програма. Това би улеснило работата им и поставило началото на намаляване на хартиения документооборот в РС – Перник. Деловодната програма отразява датата на извършване на съответното действие и кой го е извършил, което улеснява контрола от страна на административния ръководител по отношение на своевременното изпълнение на служебните задължения от страна на съдии и служители.

II.2. Подобряване качеството, предвидимостта и срочността на правораздавателния процес.

Обемът, динамиката и спецификата на делата, подсъдни на Районен съд – Перник се обуславят от особеностите на общественно-икономическите отношения и местоположението на съдебния район. Юрисдикцията на Пернишки районен съд съвпада с административно-териториалните граници на община Перник. Включва двадесет и четири населени места, с население малко над 97 000 души. Близостта до Столицата, наличието на външна за Европейския съюз граница на областта, преминаването на трансевропейски път през общинския център са от значение за спецификите на правораздавателната дейност.

През 2013 г. в Районен съд Перник са постъпили 7759 броя граждански дела и 1976 броя наказателни дела. Средно месечните постъпления на наказателен съдия са 33 броя, а на граждански съдия – 72 броя. Сравнено 2012 г., когато са постъпили 8988 броя граждански дела, 2075 броя наказателни дела и за 2011 г. – 7808 броя граждански дела и 2043 броя наказателни. Тенденцията е към леко понижаване на постъпленията. Разгледаните граждански дела през 2013 г. са 8793 бр., а наказателните – 2333 бр., сравнено с 2012 г. съответно – 9825 бр. и 2367 бр. и с 2011 г. – граждански – 8596 бр. и наказателни – 2327 бр.

Най-голям дял от новопостъпилите дела имат производствата по чл. 410 и чл. 417 от ГПК – 52%⁵ от всички постъпили дела и 66%⁶ от гражданските дела. Сравнен с предходната година броят им е намалял. Създадена е много добра организация за подпомагане на съдиите в техническата работа по този вид дела, което осигурява своевременното ми приключване. Следващи по дял са облигационните дела, чийто брой се е увеличил сравнение с изминалите две години.

От новопостъпилите наказателни дела най-голям дял имат наказателно-административен характер дела - 53,92 % от всички наказателни дела. Само 17,5% от наказателните дела са такива от общ характер, като най-висок между тях е броят на делата по глава XI от НК и по конкретно такива за престъпления по чл. 343б и чл. 343в от НК. Наказателните дела от частен характер са 48 броя или 2%, частните наказателни дела са 585 или 25%⁷.

Съгласно Анализа за натовареността на органите на съдебната власт за 2013 г. Пернишки районен съд е в групата на „свърх“ натоварените съдилища с 57.95 бр. дела месечно на съдия по шат, при средна натовареност за страната от 33.03 броя. Преобладаващият вид дела не се отличават с фактическа и правна сложност /производства по чл. 410, чл. 417 ГПК, разводи по взаимно съгласие, издръжки, трудови за заплащане на трудови възнаграждения и обезщетения, наказателни от общ характер с обвинения за престъпления по чл. 343б от НК и чл. 343в от НК, искания на прокуратурата за одобряване на протоколи за оглед на местопроизшествия/, поради

⁵ Отчетен доклад за дейността на РС – Перник за 2013 г.

⁶ Анализ за натовареността на съдилищата за 2013 г., приет с протокол на ВСС № 18/17.04.2014 г.

⁷ Отчетен доклад за дейността на РС – Перник за 2013 г.

което въпреки високия им брой не е налице затруднение при разглеждането и решаването им в разумни срокове при наличния щат от съдии и служители. С оглед действителна преценка натовареността не само на Пернишки районен съд, но и на всички съдилища в страната, е необходимо изработването на критерии за тежестта на делата, който процес вече е стартиран от ВСС.

През 2013 г. 52% от гражданските, разгледани по общия ред дела и 77 % от наказателните дела са приключили в тримесечен срок.

През 2013 г. са издадени 9443 бр. свидетелства за съдимост и 1619 бр. справки за съдимост. Образувани са 340 изпълнителни дела, като средно месечната натовареност на държавен съдебен изпълнител е 7 бр. дела за месец. В служба „Вписвания“ за 2013 г. са извършени общо 9218 броя вписвания, отбелязвания и заличавания, издадени удостоверения за тежести и преписи от актове.

В последната планова проверка, извършена от Инспектората на ВСС през 2010 г. на дейността на РС – Перник е констатирано, че делата приключват и съдебните актовете се изготвят в разумни срокове. Установено е недостатъчно предварително проучване на делата преди разглеждането им в съдебно заседание.

II.2.1. Мерки за повишаване качеството на работа и предвидимостта. В основата на качествената работа на магистрата е правилното приложение на материалния и процесуалния закон. То е предпоставка и за предвидимостта на правораздавателната дейност, а от там и за доверието в съдебната система. Този резултат е постижим посредством следното:

- непрекъснато повишаване квалификацията на съдиите. Динамиката на общественно-икономическите процеси предопределят и тази в законодателната дейност. Затова качествената и предвидима работа на магистрата е свързана с неговата непрекъсната квалификация и обучения с практическа насоченост. Ролята на административния ръководител в тази дейност е да създава равни възможности за всеки съдия да участва в различни форми на обучение. Осигуряването на тези условия най-общо се състои в предварителното изготвяне на графици за обучения, както и осигуряване на нормалното протичане на правораздавателния процес при отсъствието на обучаващия се съдия. Голямо значение до настоящия момент имат провежданите обучения на местно ниво, с лектори от НИП. Те се организират от ръководството на Окръжен съд – Перник, като магистратите от целия съдебен район се уведомяват за темата на обучението и имат възможност предварително да поставят въпросите си към лекторите. Считаю, че установената практика за обучения на местно ниво е особено удачна, тъй като тя не налага откъсване от работния процес. При наличие на възможност за такива обучения, ще подпомагам ръководството на Окръжен съд – Перник както за избор на тема, чрез запитване към магистратите, така и в организацията при провеждането им.

- редовно свикване на общи събрания на магистратите от Районен съд Перник. Обсъждането от общото събрание на съда, е един от предвидените в ЗСВ /чл. 79, ал. 2, т. 1/ начини за преодоляване на противоречивата практика на различни съдебни състави и осигуряване предвидимост на правораздавателната дейност. Затова ще насърчавам съдиите да споделят установените от тях противоречиви практики и ще свиквам общото събрание на съда за обсъждането и преодоляването им. Ориентир при обобщаването и анализа на съдебната практика на районния съд следва да бъде практиката на Върховен касационен съд и Върховен административен съд.

- създаване на електронна папка, която да съдържа разпределени по правна материя съдебни актове по дела, решени в Районен съд – Перник и преминали през инстанционен контрол. Така ще бъде дадена възможност на всеки съдия да осъществи

лесен и бърз достъп до практиката на въззивната и касационната инстанция по казуси, решени от РС – Перник.

- мотивиране на съдиите да проучват внимателно, разпределените им дела още при постъпването им. Тази констатирана от Инспектората към ВСС слабост в правораздавателната дейност съществува и към настоящия момент. Задълбоченото проучване на делата от съдията-докладчик още при постъпването им гарантира както постигане на критерия за качество, така и този за своевременност. С тази цел следва да се създадат регистри, включително и електронни, за гражданските дела, оставени без движение на основание чл. 129, ал. 2 от ГПК от фазата на открито съдебно заседание или след обявяването им за решаване, както и за прекратените съдебни производства по наказателни дела от съдебния състав от фазата на открито съдебно заседание, преди започване на съдебното следствие, поради констатиране на обстоятелствата по чл. 248, ал. 2, т. 1 и т. 3 от НПК, както и при условията на чл. 288, т. 1 от НПК. Считаю, че самото съществуване на такива регистри ще мотивира съдиите да проучват разпределените им дела преди насрочването им за съдебно заседание и постепенно ще доведе до „обездвижване”, респективно „връщане на прокурора” от фазата на открито съдебно заседание само при наличие на обективни, независещи от съда причини за това.

II.2.2. Мерки за подобряване срочността на правораздавателната дейност. Срочността на правораздавателния процес не следва да е за сметка на качеството на същия. Затова считам, че е необходим разумен баланс между качество и срочност. За постигането на този резултат ще предприема следните мерки:

- създаване на времеви стандарти. С тях ще се предвиждат срокове, в които съдията-докладчик или съдебният състав трябва да се произнесе в случаите, в които законът не предвижда такъв срок. Например определяне на срок, в който съдията докладчик трябва да се произнесе по новопостъпила искова молба/молба за образуване на охранително производство или по обвинителен акт/ частна тѣжба; постъпили по висящи дела искания от страните, свързани с допускане на доказателства, отсрочване на делото и други. Времевите стандарти ще бъдат изготвени след анализ на досегашната практика и обсъждане от общото събрание на съдиите в Районен съд – Перник. Те ще мотивират магистратите да се произнасят своевременно по отправените до тях искания и ще създадат възможност за приблизително предварително предвиждане на срока, в който следва да приключи съдебното производство в първата инстанция;

- изготвяне на ежемесечни справки за спазване на законовите срокове. Такава практика съществува и към настоящия момент, като справки се изготвят за спазването на голяма част от предвидените в процесуалните закони срокове, считам, че трябва да бъдат обхванати всички законово определени срокове, като се отчита забавяне след непосредствено изтичане на същите, а не след изминаване на определен период след този срок, както е в настоящия момент. Изготвените в края на всеки месец справки следва да се довеждат до знанието на магистрата, за който се отнасят и до ръководството на съда;

- използване на предвидените в НПК, ГПК, АПК и ЗСВ дисциплиниращи средства по отношение на страните и трети лица, предвидени с цел недопускане неоснователно отлагане на дела. Наблюденията ми към настоящия момент са, че налагането на глоби при наличие на предвидените в НПК, ГПК, АПК и ЗСВ предпоставки за това е в изключително редки случаи, като почти винаги при постъпила молба за отмяната им, дори и без наличие на доказателства, даващи основание за това, същите се отменят от съдебния състав. Дисциплиниращите мерки, предвидени в

процесуалните закони и в ЗСВ не са самоцел, те са предвидени в защита интересите на страните в процеса и затова съдиите следва да ги прилагат винаги когато са налице законовите предпоставки за това;

- връчване на призовки и съобщения по електронен път. Забавянето на дела в много случаи се дължи на несвоевременното връчване на призовки и съобщения на страните. Особено съществен е проблемът с връчването на призовки на територията на гр. София. Поради близостта на гр. Перник до Столицата, често адресите за призоваване на страните са там. В работата ми като съдия в Районен съд – Радомир съм установила, че голямо улеснение както за съда, така и за процесуалните представители на страните, упражняващи дейността си в гр. София е извършване призоваването по електронен път. Разбира се това е удачно за призоваване и от други населени места. Затова следва да се осигурят условия, при наличие на искане от страната за това, призовките и съобщенията да се връчват по електронен път. За целта следва да се създаде система за потвърждаване на връчването и вътрешни правила, които да регламентират реализирането на този процес. Необходимо е тази възможност да бъде достатъчно ясно обявена на страните, например чрез съобщение в електронния сайт на съда или поставяне на информационна табела в този смисъл на общодостъпно място в сградата на съда.

- използване създадените възможности за достъп до Национална база данни „Население” по реда на Наредба № 14/18.11.2009 г. за реда и начина за предоставяне на достъп на органите на съдебната власт до Национална база данни „Население”. Към настоящия момент в Районен съд – Перник не се използва в пълна степен създадената възможност. Трябва да се създадат условия и съдиите да се мотивират винаги, когато за определено обстоятелство са длъжни да следят служебно и данни за същото се съдържат в НБД „Население” да издават разпореждания за извършване на служебни справки. Като например установяване постоянния и настоящия адрес на ответник по гражданско дело с цел приложение разпоредбата на чл. 47, ал. 1 и ал. 5 от ГПК. По производства, подсъдността на които е определена императивно от закона и тя е по постоянен или настоящ адрес на ответника, каквито са производства по чл. 410 и по чл. 417 от ГПК, въз основа на изрична заповед на административния ръководител в този смисъл, при постъпването на всяко дело, служителят, оправомощен да осъществява достъп до базата данни следва да изготвя справка за постоянния и настоящия адрес на длъжника и заедно с нея делото да се докладва на съдията, на който е разпределено. Така ще се осигури своевременно установяване на местно компетентния съд и съответно спазване на разумните срокове за произнасяне със съдебен акт.

II. 3. Мерки свързани с подобряване достъпа до правосъдие и намаляване на цената.

Към настоящия момент Районен съд – Перник разполага с електронна страница, която съдържа информация за насрочените и решените дела, за структурата и юрисдикцията на съда. Публикувани са последните отчетни доклади за дейността както и примерни образци на искания за предоставяне на съдебни услуги. Осигурен е достъп до крайните актове по делата посредством Централния уеб базиран интерфейс за публикуване на съдебни актове. Констатирала съм забавяне в публикуването на съдебните актове на електронната страницата на съда, както и не своевременно актуализиране на данните за насрочените дела. Не се съдържа информация за движението на делата, както и не е осигурена възможност за бързо и лесно откриване на същите по номер и година на образуване. За подобряване достъпа до правосъдие в Районен съд – Перник считам, че е необходимо следното:

- подобряване електронната страница на съда, посредством създаване на възможност за бързо и лесно откриване на конкретно дело по неговия номер и година на образуване, както и осигуряване възможност за проверка движението на същото посредством отдалечен достъп; своевременно актуализиране на календарите за съдебни заседания; стриктно изпълнение на разпоредбата на чл. 64, ал. 1 от ЗСВ; създаване на подмену „прессъобщения” и „седмичен бюлетин” посредством които да се осъществява достъп до информация за делата с обществен интерес и да се предоставя кратка информация за дейността на съда през съответната седмица;

- след създаване на електронни досиета на делата да се търси съдействието на Висшия съдебен съвет за закупуване на сървър и създаване на възможност за отдалечен достъп до същите, след снабдяване на адвокати, пожелали това, с лична парола и при създаване на надлежна защита срещу осъществяване на нерегламентиран достъп. За реализиране на тази мярка ще бъде необходимо изготвянето и на вътрешни правила.

- поставяне на информационни табели в съда, улесняващи гражданите в ориентацията им: за процесуалното положение при получаване на призовка или съобщение от съда, правата и задълженията им предвидени в процесуалните закони с оглед на същото; за местонахождението на различните служби и дейността на последните и др.;

- въвеждане на ПОС – терминали за заплащане на държавните такси и разноски, определяне на служители, които да работят с тях и разработване на програма за надлежно отразяване на плащанията, извършени с тях. Посредством създаването на условия за безкасово плащане гражданите ще спестяват таксите, които всяка банка начислява за извършения превод и които в някои случаи надвишават заплатената такса за конкретната услуга ;

- установяване стандарти за обслужване на адвокати и граждани от съдебната администрация, гарантиращи своевременно и коректно предоставяне на данни относно движението на делата и съобразено с изискванията за уважение и достойно отношение към всеки поискар информация.

III. ПОВИШАВАНЕ ДОВЕРИЕТО В СЪДЕБНАТА ВЛАСТ И УТВЪРЖДАВАНЕ НА АВТОРИТЕТА И.

За постигане на посочената цел е необходимо „отваряне” на Съдебната система към обществото. Началото на този процес е поставен с изискването за създаване и поддържане на електронни страници за всеки съд и своевременното публикуване на съдебните актове и следва да продължи посредством повишаване прозрачността, отчетността и информираността на обществото за дейността на съда. Считам, че особено важно е това да се случва не само на централно ниво посредством дейността на ВСС, но и по места, като ролята на административния ръководител на Районен съд – Перник в този процес виждам по следния начин:

- създаване на „пресслужба”, която да осъществява интензивна комуникация с медиите и обществото - Това може да стане по няколко начина, без да е необходимо увеличаване на щатната численост на съда. Първият вариант, който аз считам и за най-оптимален е, след постигнато съгласие с административните ръководители на Окръжен съд – Перник и Административен съд – Перник и преценка на съществуващите щатни длъжности в администрацията на всеки съд, функциите на служител – „връзки с обществеността” да се възложат на едно лице, които то да осъществява за нуждите на трите съдилища, помещаващи се в сградата на Съдебната палата. Вторият вариант е след анализ на наличните щатни бройки за служители в администрацията на Районен съд – Перник и тяхната дейност, при възможност извършване на трансформация от съществуваща такава в щатна бройка „служител – връзки с обществеността”. И третият

вариант е възлагане на тези функции на някой от служителите, работещи към настоящия момент в РС – Перник, като към настоящият момент това е съдебният администратор. След решаването на този въпрос е необходимо изработването на правила за комуникация с медиите;

- продължаване на практиката за организиране и провеждане на дни на отворени врати. В тези мероприятия следва да се включват всички граждани, които искат да се запознаят с работата на съда, но приоритетно деца от различни възрастови групи. Запознаването им от близо с работата на съда, както и със съдиите и служителите, които я осъществяват ще се отрази положително при формиране на правосъзнанието им;

- изготвяне и поставяне на достъпни места в сградата на анонимни анкетни листове, в които посетителите на съда да могат да посочат впечатленията си от работата му и да отправят предложенията си за подобряването и. Анализирание и проверка на постъпилата по този начин информация, реализиране на удачните предложения и отчитане за това пред обществото посредством създадената медийна политика;

- добра комуникация с други държавни органи и институции, имащи отношение към организацията и осъществяването на правораздавателния процес. Общуването с органите на изпълнителната власт, Полицията, Прокуратурата, Социалните служби, Адвокатската колегия и други е необходимо и задължително, когато е с цел създаване на оптимална организация на правораздавателния процес. Същото трябва да се осъществява по начин не създаващ съмнение в независимостта и безпристрастността на Съдебната власт и отчитащ Конституционното и Законово определеното положение на всяка от тези институции.

IV. БЮДЖЕТ И ОПТИМИЗИРАНЕ НА РАЗХОДИТЕ.

Общият бюджет на Районен съд – Перник за 2014 г. е 1551053 лв., от него 1065216 лв. – заплати и възнаграждения на персонала, 107619 лв. – други възнаграждения и плащания на персонала, 308913 лв. – осигурителни вноски и 69305 лв. – издръжка. Оптимизирането на бюджетните разходи е възможно само в § „Издръжка”. За целта предоставените по него средства следва да се изразходват разумно и при строга финансова дисциплина. Освен въведените лимити е необходимо, при снабдяване с материали и консумативи ежесечно да се проучва пазара за най-изгодните предложения за конкретния продукт. Необходимо е също запознаване с договорите, по които страна е съда и преценка относно изтичащите такива възможна ли е актуализация при по-изгодни условия.

В заключение, ще посоча, че поставените от мен в тази концепция цели ще бъдат по-лесно постижими с подкрепата на съдиите и служителите в Районен съд – Перник. Затова ще полагам усилия с всяко мое действие или решение в качеството ми на административен ръководител да утвърждавам модел на общуване помежду ни, основан на взаимно уважение, доверие и етичност.

16.06.2014 г.
Гр. Перник

Изготвил:

/Лора Стефанова/